

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HET HEILIGDOM GEOPEND (GOEDE VRIJDAG)

*En het voorhangsel des tempels scheurde
in tweeën, van boven naar beneden.*

Markus 15 : 38

Op de Goede Vrijdag overdenken we het sterven van Gods Zoon op de kruisheuvel Golgotha. Bijzondere tekenen worden ons beschreven in de Evangelien bij Zijn sterven. Het voorhangsel van de tempel scheurt, de aarde wordt bewogen, rotsen splijten en graven worden geopend. In al die tekenen spreekt de hemel en laat de grote betekenis van dit sterven doorklinken. Een bijzondere taal klinkt echter wel in het gescheurde voorhangsel van de tempel te Jeruzalem. Hierin geeft God Zelf het licht van de hemel over het sterven van Christus.

Tussen het Heilige en het Heilige der heiligen hing in de tempel het voorhangsel. Het was een zwaar gordijn in prachtige kleuren, hemelsblauw, purper en scharlaken. Geen mensenhand zou zo maar dit voorhangsel scheuren. Eigenlijk betekent voorhangsel: het scheidende. Het sprak ervan, dat er geen toegang tot God was voor de zondaar in zijn zonde. Achter was het binnenste heiligdom met de troonzetel Gods: de ark. Niemand mocht daar binnengaan. En de cherubijnen, die op het voorhangsel werden afgebeeld, getuigden: verboden toegang voor de zondaar. Eén maal per jaar ging de hogepriester van Israël op de grote Verzoendag binnen. Dán ging het voorhangsel opzij om hem binnen te laten. Echter, hij kon niet anders binnengaan dan met bloed voor zichzelf en voor het volk. En juist dat bloed onderstreepte de regel: geen toegang tot God.

En nu? Hoe is het mogelijk? Op deze Goede Vrijdag scheurt het voorhangsel van boven naar beneden. Een onzichtbare hand laat het in tweeën vallen, zodat het heiligdom Gods geopend wordt. En dan het binnenste heiligdom met de tekenen van Gods tegenwoordigheid.

Hoe kan het? Laten we het niet zeggen. Want dit gescheurde voorhangsel is het Goddelijke antwoord op het sterven van Zijn Zoon. Zo heel duidelijk komt hier in dit woord het verband uit tussen het sterven en het scheuren van het voorhangsel. Jezus geeft als Borg en Middelaar Zijn geest over aan Zijn Vader. Hij sterft. En onmiddellijk daarop grijpt de almacht Gods in. God Zelf scheurt en juist van boven naar beneden. God Zelf opent het binnenste heiligdom.

De enige Hogepriester is op dit ogenblik ingegaan door het voorhangsel van Zijn vlees met Zijn bloed in het binnenste heiligdom. Wat maakt scheiding tussen God en de mens? Immers toch niet anders dan de zonde. De zonde begaan tegen een heilig en rechtvaardig God scheidt een verloren Adamskind van die God. In de hemelse troonzaal wordt het lied

der serafijnen gehoord: heilig, heilig, heilig is de Heere der heerscharen. Daar kan geen mensenkind onverzoend naderen.

Hebt ge er iets van verstaan in uw leven? In het ontdekkende licht van de Heilige Geest komt een mensenkind niet anders uit. Die het leert door Woord en Geest, verstaat de taal van het gesloten heiligdom. Zelfs de meest vrome Israëliet kon niet binnenkomen in het binnenste heiligdom. God schreef er boven, dat geen vlees gerechtvaardigd wordt door de werken der Wet.

Zie echter de Hogepriester, de grote Priester over het huis Gods. Hij baant de weg tot God door Zijn eigen bloed. De Hebreënbrieff spreekt van een „verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees”.

In Zijn vlees heeft Hij de ongerechtigheid van een diep-schuldig volk gedragen. Hij is zonde gemaakt voor zulke schuldenaars. Hij liet Zijn vlees verbreken tot in het uur van Zijn sterven om de ingang door Zijn bloed in het hemels heiligdom te verwerven. Hij bracht eeuwige gerechtigheid aan. Het juk der Wet verbrak Hij. En de toegang tot God kwam vrij in Zijn bloed. Ziet, nu kan, nu mag, nu moet het voorhangsel des tempels scheuren om te verkondigen het volbrachte werk van de enige Hogepriester.

Nu wordt het pas. Goede Vrijdag wat de vrucht betreft in beleving als voor mij, schuldig zondaar, in dat volbrachte werk de toegang ontsloten wordt tot God. Er is een verse en levende weg in het bloed van Christus tot God. Die weg wordt ons welmenend gepredikt, ruim voorgesteld in Zijn Woord. Wat is het nu dubbel erg als ge onder dat Evangelie verloren gaat. De Wet predikt u: alleen toegang tot God als ieder gebod door u vervuld wordt. En dat is eeuwig onmogelijk. Het Evangelie verkondigt u in die volmaakte Wetsvolbrenger, dat er nu een weg is voor ver-

VAN DE ADMINISTRATIE

Als u van dit berichtje kennis mag nemen, is het laatste no. van de 4de jaargang verschenen. Ongehinderd kon de verschijning van „Bewaar het Pand” plaats hebben. Van verschillende zijden mochten wij vernemen, dat de Heere de uitgave van ons blad wilde zegenen. Allen, die medewerkten tot uitbreiding van het abonneegetal hartelijk dank, alsook die ons met giften en overbetalingen verrasten. Ook de laatste 14 dagen mochten wij weer f 215,- extra ontvangen, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn.

Dat ons blad in een grote behoefte voorziet, blijkt ons telkens weer uit de vele reacties, die wij regelmatig ontvangen en waarvan goede nota genomen wordt. Wij hopen, dat de uitgave van „Bewaar het Pand” moge worden bestendigd en het zij in ons aller hart, Ps. 90 : 17 (laatste gedeelte): Ja, het werk onzer handen, bevestig dat. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstr. 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

brekers van de Wet in het bloed. Hoe is het met u? Het gescheurde voorhangsel verkondigde ook aan een eigengerechtig Israël, dat alle eigengerechtigheid niets kan betekenen. Vraag dan heden, ernstig en zonder ophouden, of de Heere uw hart wil scheuren van boven naar beneden. En de Heere geeft een heilige permissie om dat bij Hem te smeken in Zijn Woord. Die almacht Gods, die dit gordijn gescheurd heeft, zou die niet in staat zijn uw harde en verharde hart te verbreken?

Wat een zalige werkelijkheid voor een doemwaardig zondaarsvolk als door de bediening van de Heilige Geest in de weg des geloofs de toegang tot het binnenste heiligdom ontsloten wordt. Dan wordt de kracht uit de schuldverzoenende arbeid van deze Borg ervaren. Dan wordt het bevonden, dat de vloekbrief der Wet door het bloed van Hem verscheurd is. Dan blijft er geen voorhangsel meer over. Geen voorhangsel voor de hemel en geen voorhangsel voor dood en graf. In de oefeningen des geloofs wordt door de strijd heen de kracht ervan ervaren.

Wat zijn die oefeningen toch nodig. Velen leven in onze tijd over alle beleving heen en spreken zonder een gescheurd hart over de troost in het gescheurde voorhangsel. Anderen missen de kracht van het geopende heiligdom. Zoek toch het ware leven Gods. Om door de oefeningen heen de kracht te kennen van het volbrachte werk. Een uitgewerkt zondaar kan dan alleen rusten in een Zaligmaker, Die alles gedaan heeft.

D. Slagboom

De Christinnereis is voor jong en oud

31.

Onderwijzend heeft Stoutmoedig de pelgrims, die aan zijn zorgen waren toebetrouwd, geleid door de vallei van de schaduw des doods. Vanuit de Schrift kwam hij de bevinding der heiligen te belichten. Bemoedigend en versterkend was het, dat daar de sporen der rechtvaardigen nog te vinden waren. Vanuit de voetstappen van Christus, die door het geloof gedrukt werden, bekwaam het hart de vetigheid van Zijn genade.

Nu zag onze zeer gewaardeerde schrijver, dat

zij een heuvel bestegen, die een weinig terzijde van de weg was opgeworpen, opdat de pelgrims hiervan het uitzicht konden genieten. Dit was de plaats waar de Pelgrim het eerst broeder Getrouw had ontmoet. Hier zetten zij zich nu neder om wat uit te rusten. Ook aten en dronken zij en werden vrolijk, omdat zij van zulk een gevaarlijke vijand verlost waren. Toen zij daar zaten en zich verkwikten, vroeg Christinne haar gids of hij in de strijd geen letsel had bekomen. „Neen”, zei Stout-

moedig, „alleen het vlees heeft wat geleden, maar dat berokkent mij geen nadeel, want het is voor het tegenwoordige een teken van mijn liefde voor mijn Meester en voor u, en door Zijn genade zal het mij eenmaal mijn Heere tén goede komen”.

„Maar waart gij niet bevreesd, toen gij hem met zijn knots op u af zaagt komen?”

„Ik heb geleerd”, was het antwoord van Stoutmoedig, „mijn eigen kracht te wantrouwen, om mij uitsluitend te verlaten op Hem, Die sterker is dan ik ben”.

Christinne: „Maar hoe was het u wel te moede, toen hij u met de eerste slag op de grond wierp?”

Stoutmoedig: „Wel, ik dacht er aan, dat mijn Meester hetzelfde ondervond, en Hij tenslotte toch overwon”.

Mattheüs: „Wat gij allen moogt denken, ik gevoel, dat God bovenmate goedgunstig voor ons is geweest, én door ons uit deze vallei te leiden, én door ons uit het geweld van de vijand te bevrijden. Wat mij betreft, ik zie niet in, waarom wij ooit God zouden wantrouwen nu Hij ons op deze plaats zulk een heerlijk bewijs van Zijn liefde heeft geschonken”.

Een verstandige opmerking, die nooit genoeg ter harte genomen kan worden. De Heere laat het hart altijd delen in de blijken van Zijn liefde en trouw, opdat het steeds inniger op Hem zal vertrouwen. Niets is dan ook meer tot verheerlijking van Zijn Naam, dan dat kinderlijk vertrouwen op Zijn vaderlijke zorg. O, was ons hart geheel gezuiverd van de verdenskingen van het ongeloof. Het is zo erg de Heere te verdenken in Zijn liefde, trouw en macht.

Na een wijle gesproken te hebben vanuit Gods vaderlijke trouw, stonden zij op en gingen voorwaarts. Zij waren nog niet ver gegaan toen zij onder een oude eik een bejaarde pelgrim zagen liggen, in diepe slaap verzonken. Dat hij een pelgrim was, zagen zij aan zijn kleding, aan zijn staf en aan zijn gordel. Stoutmoedig ging naar de man toe en maakte hem wakker, en toen de grijsaard verschrinkt de ogen open deed, riep hij uit: „Wat is er te doen? Wie zijt gij? Wat moet gij van mij?” Stoutmoedig: „Wel, mijn vriend, wees bedaard, gij ziet hier slechts vrienden voor u staan”. Maar de oude kwam overeind, en tegen de boom leunende, drong hij er op aan te weten wie zij waren. Nu maakte onze gids zich bekend als de heer Stoutmoedig, de leidsman, die de pelgrims voerde op de weg naar de Hemelstad.

„Ik vraag u vergiffenis”, zei nu de oude man, wiens naam Eerlijk was, „ik dacht eerst, dat

gij behoorde bij de bende, die enige tijd geleden Kleingeloof van zijn geld beroofd hebben. Nu zie ik mijn vergissing in en ik bemerk, dat gij betere lieden zijt!”

Stoutmoedig: „Wat zoudt gij wel gedaan hebben, indien wij inderdaad van die bende deel uitmaakten?”

Eerlijk: „Wat ik gedaan zou hebben? Wel, ik zou gevochten hebben zolang er adem in mij was, en ik durf u de verzekering geven, dat ik het er goed zou hebben afgebracht, want een christen wordt niet overwonnen, zolang hij zichzelf niet overgeeft”.

Een spreuk, die deze oude pelgrim gevonden heeft in het spreukenboek van de bevinding der heiligen en hem menigmaal tot sterkte is geweest op zijn pelgrimstocht.

Stoutmoedig: „Goed gesproken, want nu weet ik, dat gij een pelgrim zijt van de echte stempel, omdat gij de waarheid spreekt”.

Eerlijk: „En nu ben ik evenzeer overtuigd, dat gij weet wat onder de geest van pelgrimschap verstaan wordt, want wie die niet kennen, denken dat wij een gemakkelijke prooi zijn”.

Een prooi, die zich gedwee laat overheersen! Terwijl er geen volk op aarde is, dat in de loop der eeuwen onuitputtelijk is bevonden in zijn volhardingsvermogen als de echte pelgrims, want zij zijn door wederbarende genade de Goddelijke natuur deelachtig geworden. En dat leven deinst niet terug voor de dood. Het wil liever sterven dan zondigen. Liever strijden tot den bloede toe dan heulen met de vijand. Stoutmoedig: „Nu wij elkander zo gelukkig ontmoet hebben, zou ik gaarne uw naam weten en de naam van de plaats waar gij vandaan komt”.

Eerlijk: „Waartoe moet gij mijn naam weten? De plaats vanwaar ik kom, heet Stompzinnigheid; zij ligt enige uren verder dan de stad verderf”.

Stoutmoedig: „O, zijt gij van daar afkomstig? Dan begrijp ik reeds wie gij zijt. Dan zijt gij de oude Eerlijkheid, nietwaar? Dan meen ik u wel te kennen”.

De oude man bloosde op het horen van deze woorden. „Nee, Eerlijkheid is mijn naam niet, maar Eerlijk, en ik hoop zeer, dat ik steeds moge beantwoorden aan hetgeen mijn naam uitdrukt. Maar”, ging de oude man voort, „hoe kunt gij mijn naam raden, daar ik van zulk een plaats kom als die ik daareven noemde?”

Stoutmoedig: „Ik had vroeger reeds van u horen spreken door mijn Meester, want Hij weet alles wat op de aarde voorvalt. Ik heb mij dikwijls verbaasd, dat er uit die stad nog pelgrims komen, want zij is nog erger dan de

stad Verderf”.

Eerlijk: „Ja, wij liggen veel verder van de zon af en zijn dus veel kouder en ongevoeliger. Maar al ware een mens in een ijsberg, als de Zon der gerechtigheid over hem opgaat, dan moet zijn bevroren hart wel smelten, en zo is het mij gegaan”.

Stoutmoedig: „Ik geloof u, vader Eerlijk, want ik weet, dat de zaak, die gij zegt, waar is”.

Nu begroette Eerlijk de overige reisgenoten met een heilige kus en vroeg naar hun namen, en hoe het hun gegaan was sedert zij de pelgrimsreis ondernomen hadden.

Toen zei Christinne: „Ik denk, dat gij mijn naam wel eens gehoord hebt, want de goede Pelgrim was mijn echtgenoot en dit zijn zijn vier kinderen”. Maar gij kunt u de verrassing van de oude man niet voorstellen, toen Christinne hem gezegd had wie zij was. Hij was buiten zichzelf van vreugde, hij lachte van blijdschap en had wel duizend goede wensen voor haar. „Nu”, zeide hij, „ik heb veel van uw echtgenoot gehoord, en zijn reis en zijn wedervaren zijn mij niet onbekend. Het moge u tot bemoediging en troost verstrekken, dat zijn naam overal bekend en geëerd is. Zijn geloof, zijn moed en zijn volharding hebben zijn naam beroemd gemaakt”.

Hoe heerlijk en aantrekkelijk is toch de ontmoeting van deze geestelijke familieleden in de Heere. Van hart tot hart hebben wij hen horen spreken van de wegen des Heeren. Het deed niet ter zake al was Eerlijk in het verre land Stompzinnigheid geboren. Hij heeft een wijs hart van de Heere ontvangen. Is nu niet alleen rechtzinnig in leer en leven, doch door zijn vele geloofsoefeningen heeft hij ook nog een bijzondere scherpzinnigheid verkregen. Hij weet het kostelijke goed van het snode te onderscheiden. Hij hakt er echt niet met een botte bijl op los.

En wat is zijn heilige gemeenschapszin tot ontwikkeling gekomen door de onderhouding van de gemeenschap der heiligen. Hoe krachtig en duidelijk wist Eerlijk te spreken uit het leven van de Pelgrim bij het ontmoeten van zijn vrouw en kinderen. Inderdaad, zegeningen zijn op het hoofd van de rechtvaardigen en uit kracht daarvan is ook zijn gedachtenis tot zegen. Een nalatenschap, die een blote erfenis van goud en zilver ver te boven gaat. Tot op de dag van heden mogen wij nog delen in het erfgoed der vaderen. „De godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de beloften des tegenwoordigen en des toekomstigen levens”.

Nijkerk R. Kok

Naar de Catechisatie

71.

De weg der verlossing (3) (het Genadeverbond)

Het **nieuw-testamentische** woord voor „verbond” is „testament” (het Griekse woord „diathèkè”). Heel sterk treedt in de betekenis van dit woord op de voorgrond het „monopleurisch” karakter van het Genadeverbond. Dat wil zeggen, dat het van God uitgaat. Wanneer God met Abraham Zijn verbond oprecht en met zijn zaad (Gen. 15 en 17) zei God niet: „Laten Wij met elkaar een verbond sluiten”, maar: „Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u” (Gen. 17 : 4), en: „En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u” (Gen. 17 : 2a). We lezen nergens in de Bijbel, dat de Heere spreekt van „ons” verbond, doch altijd van „Mijn” verbond.

Zo is dus het Genadeverbond inzake de oprichting eenzijdig. Het draagt het karakter van belofte, verdrag, bepaling, beschikking. Deze gedachte ligt ook opgesloten in uitdrukkingen als „een verbond met de ogen”, Job 31 : 1, „met de dieren”, Job 5 : 22, „met de dood”, Jes. 28 : 15, van God „met de natuur”, Gen. 8 : 22, Jer. 30 : 20, enz. Als God met de mens een verbond sluit, zijn hier geen gelijke partijen, maar God is soeverein, Die aan de schepselen Zijn ordinantiën oplegt. God geeft Zich in Zijn belofte, Hij Zelf verbindt Zich tot de vervulling ervan. Wel legt de God des

verbonds verplichtingen op, maar niet als „voorwaarden” tot het ingaan in het verbond, maar als de weg, waarlangs de mens heeft te wandelen. Maar ook die verplichtingen kan de mens uit zichzelf niet nakomen, want hij ligt „dood in de zonden en misdaden”. Tot het „houden” van Gods verbond is nodig wederbarende genade, die door God geschonken wordt uit vrije ontferming. Ook dus hierin komt uit het eenzijdige Godswerk. Wat God „eist”, heeft Hij eerst „beloofd”. In het **werkverbond** gaat de eis voorop: „Doe dat en gij zult leven”, in het **genadeverbond** gaat de **belofte** voorop. Daarom zei Augustinus zo treffend: „Heere, eis dan maar wat Gij wilt, Gij zult het niet tevergeefs doen”.

De vraag nu zou kunnen opkomen: Is het Verbond der genade dan niet even wankel als het Verbond der werken vóór de val? De mens kan het immers toch niet houden? Zie, dan geeft Gods Woord een duidelijk antwoord. Nee, het Genadeverbond ligt zo eeuwig vast in Gods ontferming en trouw; God verbreekt **nooit** Zijn verbond. Dit liet de Heere Abraham zo klaar zien in de formele sluiting van het verbond, zoals we zagen uit Genesis 15, toen niet Abraham tussen de stukken doorging, maar alleen God Zelf. Deze onverbrekelijkheid ligt opgesloten in het tweede woord voor verbond, het woord

„testament”. Van dit verbond der genade in de nieuw-testamentische bedeling als „testament” spreekt Hebr. 9 zo rijk. Daar zegt de apostel in vers 17: „Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood van de testamentmaker tussen kome; want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft”.

We hebben reeds eerder opgemerkt, dat het Verbond der genade voortvloeit uit de „Raad des vredes” of ook genoemd: „het Verbond der verlossing”, als een onderhandeling tussen de drie Goddelijke Personen over de zaligheid van de uitverkorenen.

In dit Verbond der verlossing ligt zo aanbiddelijk schoon verklaard en begrepen, dat het leven der drie Personen van het Goddelijk Wezen is een verbondsleven als de hoogst innige relatie en samenwerking tussen de drie Personen.

En hierop berust nu ook Gods wil en welbehagen om met de *mens* gemeenschap te oefenen in de weg des verbonds. Niet per kontrakt. Dit stelt een verhouding als van „heer en knecht” en bedoelt alleen een zakelijke verhouding te zijn. In „verbond” ligt juist de vriendschaps-, de liefde-verhouding verklaard. Daarom wijst de Heere bij Zijn verhouding tot Zijn volk Israël steeds op een ver-

houding als van man en vrouw in huwelijksverbond verenigd!

En wat is nu het grote wonder van genade? Dat de heilige God tot Zich wil opnemen in huwelijksverbond: een zwarte bruidkerk, geheel verwerpelijk en walgelijk in zichzelf, doch die Hij reinigt en heiligt door het bloed van Christus en door Zijn Geest.

Er wordt vaak veel over „het verbond” gedeneerd en gediskussieerd. Maar weet ge wat de diepe zin is van het Verbond en waarin de heerlijkheid der ware religie schittert? Dat alles van God Zelf uitgaat, dat Hij Zich geeft en Zichzelf verbonden heeft ondanks alle ontrouw van Zijn volk om Zijn verbond te houden.

’k Zal nooit herroepen wat Ik eenmaal heb
gesproken,
’t Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en
onverbroken.

In een volgende les hopen we D.V. te bespreken de vraag wie als verbondskinderen moeten worden aangemerkt en hoe men noodzakelijk deel moet krijgen aan de beloften des verbonds, namelijk door wedergeboorte en bekering.

Urk

v.L.

HET LIED IN DE EREDIENST

11.

Is de nieuwe berijming een verbetering? 3.

De Psalmen zijn vol van de Christus. Dat blijkt uit het feit, dat niet minder dan twintig psalmen in het Nieuwe Testament worden aangehaald en ook uit deze zaak, dat Christus Zelf in Zijn uiterste nood op Golgotha naar de psalmen teruggrijpt. We kunnen daarom spreken van „Messiaanse psalmen”. Alle heilsfeiten zijn ook in de psalmen te vinden: Christus’ geboorte, Zijn lijden, opstanding, hemelvaart en wederkomst. De Messiasverwachting, die leefde onder het Oude Testament, komt ook in dit boek uit. Het boek der psalmen kan ook genoemd worden het boek der verwachting, dat open is naar de toekomst. En zo wil de gemeente de psalmen lezen en zingen, d.i. bij nieuw-testamentisch licht. Wanneer we ook in dit licht de nieuwe berijming toetsen, dan worden we teleurgesteld. In psalm 16 wordt b.v. Hand. 2 : 31 en 13 : 25 niet gehonoreerd. Voorts denken we aan psalm 40 : 7-9. Deze verzen worden geciteerd in Hebreë 10. In psalm 40 lezen we: „Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geëist. Toen zeide ik: Zie ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven. Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands”. De N.B. geeft:

Het is geen offervuur wat U behaagt,
Gij wilt, Heer, dat ik naar U hoor
en Zelf ontsluit Gij mij het oor.
Gij hebt alleen gehoorzaamheid gevraagd.
Mijn God, ik draag uw wetten,
om op Uw wil te letten,
gedurig bij mij om.
Het boek schrijft over mij.
Ge hoordet hoe ik zei:
„O Heere, zie ik kom!”

De intentie van de bijbeltekst is niet gegrepen. Een afzwakking vind ik ook, dat slechts gesproken wordt van offervuur. Waarom werden de woorden: slachtoffer, spijsoffer, brandoffer en zondoffer niet weergegeven? De verzen 10 en 11 geven ook kernzaken, maar ook die zijn niet terug te vinden in vers 4. De tekst luidt: „Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen bedwing ik niet; Heere! Gij weet het. Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grote gemeente”.

De berijming geeft aan:

Ik breng de blijde boodschap van Uw recht
aan al wie U zijn toegedaan,
dat zij Uw wonderen verstaan
in ’t woord dat Gij mij op de lippen legt.
Ik spreek dat woord met klaarheid,
Opdat Uw trouw en waarheid
door elk begrepen wordt.
Heer, ik weerhoud mij niet,
maar loof U in mijn lied
met een blijmoedig hart.

De vorige keer hebben we er al op gewezen, dat verschillende kernbegrippen niet uitkomen of vervangen zijn. Soms komen ze niet eens aan de orde. We denken aan psalm 18. De verzen 21-25, waarin 9 juridische uitdrukkingen voorkomen, zijn samengevat in 2 regels, waarin slechts één juridische uitdrukking staat. Psalm 3 stelt ook teleur. Waarom een totale verandering? De smaadtaal „God zal hem nu niet meer verlossen als weleer; Hem is geen heil beschoren”, vind ik in onze berijming juist gesteld. Het tweede couplet, dat zeer bekend is, had zeker gehandhaafd kunnen worden. Het derde couplet van de staatsberijming acht ik acceptabel en vervanging van het vierde couplet acht ik niet noodzakelijk. Psalm 106 mist de geladenheid van de tekst ten aanzien van de toorn Gods tegen de zonde van Zijn volk. Er zijn ook psalmverzen, die tot het persoonlijk geloofsbezit van Gods kerk zijn geworden. Denk o.m. aan psalm 68 : 10 en lees nu psalm 68 : 7 N.B. Waar is „het eeuwig zalig leven”? Wat is er overgebleven van psalm 106? Van psalm 86 de verzen 2 en 4? Van psalm 130 : 3 en 4? Welk een verschil is er in berijming wanneer we psalm 6 vergelijken. Het geestelijke element komt in psalm 25 niet sterk naar voren. Het gevolg hiervan is de verobjectivering en veruiterlijking van het geloof en daardoor komt niet uit de persoonlijke en innige betrekking tot God. Dit vinden we een groot verlies, zodat we de nieuwe berijming geen verbetering vinden. We denken tenslotte nog aan een bekende psalm: psalm 78. Vergelijking van de bijbelverzen 5-7 met de berijming toont aan, dat het essentiële van de onberijmde psalm volledig is weggevalen. U zult dit moeten onderstrepen wanneer we u de tekst en de berijming doorgeven.

De tekst is: „Want Hij heeft een getuigenis opgericht in Jakob en een wet gesteld in Israël; die Hij onze vaders geboden heeft dat zij ze hun kinderen zouden bekend maken; opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen, die geboren zouden worden en zouden opstaan en vertellen ze hun kinderen, en dat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar naar Zijn geboden bewaren”.

De berijming van deze verzen is:

Laat ons wat onze vaders vertelden
doorgeven en aan onze kind’ren melden.
’t Getuigenis aan Israël geschonken,
het heil dat van de hemel heeft geklonken
het is een licht dat ons ten leven leidt,
ons en al wie door ons wordt ingewijd.

M. C. Tanis

UIT DE PRAKTIJK

30

Moet een zondaar niet gepredikt worden wie en wat hij is door de zonde en de straf, die daarop volgen zal? Moet daar maar overheen gepreekt worden en een Heere Jezus voorgesteld waar geen plaats voor is? Pilatus heeft eens gezegd: „Wat zal ik met Jezus doen?” en dat mogen wij ook wel zeggen als er ons een Heere Jezus wordt voorgepraat zonder dat er noodzaak en plaats voor is. U weet wel, dat het zo is krachtens het onderwijs, dat u gehad hebt, en u hebt het ook gezien van sommigen van uw voorgelacht, die u nog gekend hebt en die getuigenis hebben gegeven van het werk des Heeren in hun harten.

Ja, dat weet ik allemaal wel, maar ik geloof, dat die mensen het veel te zwaar hebben opge-

vat, het behoeft toch allemaal niet zo diep te gaan; de één is de ander niet, en wat de één van voren leert, leert de ander wel achteraf; ik geloof, dat het zo is, zoals die dominee waar ik nu ter kerk ga het zegt: het komt er op aan of wij Christus kennen.

Ja vriend, dat is zeker waar, maar het komt er ook op aan in welke weg wij Hem leren kennen. Als die weg niet is naar het Woord, dan grijpen wij een Jezus aan en weten niet waarvoor wij Hem nodig hebben, en dan komen wij straks bedrogen uit. De Heere heeft in Zijn Woord laten beschrijven wie de mens is. Door de zonde van God afgevalen, mist hij alle gemeenschap en gunst van zijn Schepper. Wij staan bij God in de schuld en daar komen wij niet onder uit, daar is aan onze zijde geen mogelijkheid toe. Dit wordt nog wel verstandelijk beleden, want wat dat aangaat zijn we gereformeerd genoeg, maar het ongeluk is, dat we daarmee niet onder God komen, en daar moet het heen. Dat is naar het Woord. De mens grijpt zo graag een letterlijke Jezus aan en meent met deze klaar te zijn, maar dat is niet naar het Woord. Daarom, wees gewaarschuwd voor deze gevaarlijke weg, waarin geen boetvaardigheid en beleving van zonde en schuld gevonden wordt; voor een gebroken hart en een verslagen geest heeft de Heere een mogelijkheid en middel om weer in de genieting van Zijn gunst hersteld te worden. U sprak zoëven over een ruim en rijk Evangelie, maar daar moet plaats voor zijn, lees dat in het Woord. Dat Evangelie wordt Evangelie voor een ziel, die met al zijn werken en met zichzelf aan het eind is, zich bevindt als een diep ellendige en God kwijt is, die beladen is met zijn zondenlast en geen toevlucht meer overhoudt en met dit alles onder God terecht komt als een verloren schepsel en het voor recht gaat keuren als de Heere hem voor eeuwig weg doet, en dat niet in de praat, maar in de beleving der ziel; die weet van zijn verborgen plaatsen waar niemand van weet dan de Heere en hij alleen. Kijk vriend, dat wordt een verloren mens, en voor dat soort wordt een ruim en rijk Evangelie verkondigd in Gods Woord, waarvan de Heere Jezus Christus het begin en het einde is; en laat je niet verleiden door de voorstelling van een makkelijker of lichtere weg, want het komt op waarheid in het binnenste aan.

Nu ja, de één neemt het zo en de ander weer anders; ik zie het niet anders dan ik gezegd heb en daar houd ik het bij. Ieder moet maar geloven wat hij denkt dat het beste is. Ja ja, nu spreekt u al net als de keurvorst van Brandenburg, die sprak ook, dat alle mensen in zijn rijk konden zalig worden op hun eigen wijze; maar dat is regelrecht tegen het Woord. De Heere wil geëerd en gevreesd worden zoals Hij heeft voorgeschreven; en wat u ook deze avond als bezwaren hebt aangevoerd, dat is van minder belang. Iedere kerkgemeente heeft haar eigen gebreken, maar het komt hierop aan of de waarheid wel zuiver gebracht wordt en aangedrongen op de beleving daarvan, en daarom geven we u in ernstige overweging deze dingen te overleggen voor u een beslissing neemt waarop u vanouds zinspeelde. Dit gesprek waarvan we de hoofdzaak hebben weergegeven, vermocht deze persoon niet te overtuigen. Hij heeft met de kerk, waarin hij eens belijdenis heeft afgelegd, gebroken, hoewel wij hem zeer ernstig gewaarschuwd hebben. Ook dit was een teleurstellend bezoek.

J. van Heteren

WOORD EN KERK

2.

We zouden naar aanleiding van de verschijning van het boek Woord en Kerk nog iets willen zeggen over de Theologische Hogeschool. Er is in de loop der jaren heel veel veranderd. We denken terug aan de tijd toen er nog docenten aan de school verbonden waren. Wanneer zij in een gemeente het Woord bedienden, was er blijdschap. Zij spraken naar het hart van Gods volk en worden nog door de ouderen met hoge achting genoemd. Het wetenschappelijk peil stond toen op school niet zo hoog, maar er werden mannen gevormd, die in alle eenvoudigheid de kerk ge-

diend hebben. Toen stond de praktijk der godzaligheid op de voorgrond.

Voetius stelde al, dat wetenschap en godsvrucht met elkaar verbonden moeten worden, maar het juiste evenwicht tussen beide blijkt in de praktijk erg moeilijk te zijn. Niet onmogelijk, want ook in vroeger eeuwen zijn er godgeleerden geweest, die van God geleerd waren. Het ideaal is en blijft dus wetenschap verbonden met godsvrucht, waarbij de laatste eerste vereiste is.

De theologische school was vroeger een opleidingsschool voor toekomstige predikanten. Dat is zo gebleven, maar het aksent is verlegd. Nu doceren wetenschappelijk gevormde mannen. De school is een hogeschool geworden. Er kunnen studenten worden ingeschreven, die niet door het curatorium zijn toegelaten om opgeleid te worden voor het ambt van dienaar des Woords. Er kunnen zelfs personen, die tot een ander kerkverband behoren, tot de studie aan de hogeschool worden toegelaten. We horen al stemmen, die het opnemen voor de toekenning van het promotierecht.

We kunnen ons enerzijds in deze ontwikkeling wel vinden, omdat een gedegen opleiding vooral in deze tijd noodzakelijk moet worden geacht. Maar anderzijds vinden we deze ontwikkeling geen winst. Er is sprake van grote achteruitgang of, wilt ge, van een groot verlies. Waar blijven de mannen, die evenals wel in alle eenvoudigheid het Woord bedienen en ingang vinden bij Gods volk?

Er is behoefte aan zulke dienaren. Een hoogwetenschappelijke opleiding geeft geen waarborg, dat in deze behoefte wordt voorzien. De praktijk leert het tegendeel. Dat moet met grote zorg vervullen.

Met een wetenschappelijke opleiding zijn we er niet. Als men toegerust is met wetenschap wil dat nog lang niet zeggen, dat men van God geleerd is. We hebben de indruk, dat naar mate de opleiding wetenschappelijker werd de godsvrucht steeds meer op de achtergrond is gekomen. De prediking is anders geworden. De gemeenten worden anders bearbeid. Het oude heeft afgedaan. Dat is gelukkig nog niet overal het geval. Zo hier en daar zijn er nog gemeenten met dezelfde grondslag als vroeger, maar we zien op vele plaatsen de bedenkelijke gevolgen van een eenzijdige wetenschappelijke instelling. En zij, die door de Heere Zelf onderwezen worden op de Hogeschool des Geestes, horen geen prediking meer als weleer, waarbij de Heere verhoogd wordt en de zondaar vernederd. Hier zou natuurlijk meer van te zeggen zijn, maar we willen dat niet doen. Het gaat er ons in dit verband alleen om te wijzen op de nood van de kerk.

We juichen dus een goede wetenschappelijke opleiding toe. Daar heeft de kerk behoefte aan. Maar we willen ook benadrukken, dat de kerk behoefte heeft aan godvruchtige mannen, die de Heere wil gebruiken in Zijn wijngaard. Kunnen zij een wetenschappelijke opleiding volgen, dan is van belang, dat dit ook gebeurt. Maar de weg tot het predikambt moet open blijven voor hen, die niet op een gewone school een vooropleiding hebben genoten en toch door de Heere tot het ambt worden geroepen. Deze mogelijkheid is er nog en dat blijve zo.

De studenten hebben echter ook een praktische vorming nodig. Wordt daarmee wel voldoende rekening gehouden? In 1956 stelde het curatorium aan de Generale Synode op praktische gronden voor de studie in de theologie aan de school met een jaar te verlengen. De toenmalige rektor heeft dit voorstel ter synode toegelicht. Drie jaar — aldus de rektor — wordt niet voldoende geacht, omdat

- er meer tijd beschikbaar moet komen bijzonder voor de geestelijke en praktische vorming der studenten, zodat deze uitbreiding niet allereerst bedoeld is om het wetenschappelijk peil van de studie op te voeren, maar om des te beter te kunnen beantwoorden aan het doel: de vorming van dienaren des Woords in de Chr. Geref. Kerken.

Het voorstel werd met algemene stemmen aangenomen en de synode besloot, gehoord de overwegingen van het Curatorium, op praktische gronden de studie in de theologie aan de Theologische School met één jaar te verlengen. Zie de Akta van 1956, art. 39.

De school moet dus wetenschappelijk opleiden en praktisch vormen. Wanneer beide punten tot hun recht komen is er verwachting. Vooral dat laatste, de praktische vorming, moet de volle aandacht hebben. En dan, niet te vergeten, het onderzoek naar roeping en genadestaat moet nauwgezet zijn. Wanneer deze ontbreken kan geen school er een rechte dienaar des Woords van maken. We kunnen hiervoor verwijzen naar de artikelen van Ds. Van der Ent in dit blad. Het gaat om het welzijn van Sion, de opbouw van de kerk en de verheerlijking van Gods naam.

Tenslotte willen we wijzen op wat de Heere Jezus gezegd heeft: bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote. B.

SCHOLENGEMEENSCHAP „DE DRIESTAR”

te Gouda

Aanmelding van leerlingen

voor de

* **Opleiding voor onderwijzer(es)**

toelatingseisen:

diploma gymnasium, h.b.s., m.m.s. of h.a.v.o.

* **Havo-afdeling**

toelatingseisen:

diploma mulo of mavo (4-jarig), overgangsbewijs van klas 3 naar 4 gymnasium, h.b.s., m.m.s. of h.a.v.o.

* **Mavo-ivo-afdeling**

toelatingseisen:

goed eindrapport lagere school.
Deze afdeling is zeer geschikt voor schipperskinderen.

Leerlingen, die niet heen en weer kunnen reizen, kunnen worden gehuisvest in één der internaten. Er zijn afzonderlijke internaten voor jongens en meisjes en voorts voor kweekschool-havo-leerlingen enerzijds en mavo-ivo-leerlingen anderzijds.

Aanmeldingen schriftelijk en vóór 1 april 1970 bij de directie van Scholengemeenschap „De Driestar”, Ronsseweg 557, Gouda (tel. 01820-16842).

HOTEL DREYEROORD

OOSTERBEEK (08307-3169)

WOORD EN KERK

Theol. bijdragen van de hoogleraren van de Theol. hogeschool der Chr. Geref. Kerken.

„We zijn dankbaar voor deze uitgave, die we van harte aanbevelen. De prijs is vergeleken bij andere uitgaven spotgoedkoop”.

Ds. W. M. Nieuwenhuize

„Het geheel is een degelijk stuk werk geworden, dat we in veler handen kunnen wensen. Het laat waarschuwend geluiden horen waar naar geluisterd moet worden”.

Ds. G. Blom

Omvang 174 pag. geb. in linnen band f 9,90

BOEKHANDEL — ANTIQUARIAAT — UITGEVERIJ

TON BOLLAND

v/h H. A. VAN BOTTENBURG N.V.
Prinsengracht 493 — Amsterdam
Telef. 020-221921

Vereniging voor Christelijk Onderwijs
op Reformatorische grondslag
te Dordrecht

AANGIFTE VAN LEERLINGEN

voor de Ds. BALTHAZAR
LYDIUSSCHOOL VOOR MAVO,
STREEKSCHOOL voor DOR-
DRECHT en OMGEVING,
Singel 28, Dordrecht.

De school leidt op voor het
MAVO 3 en MAVO 4 diploma.

Aanmelden bij de directeur: C. J. HARTOG,
Valeriusstraat 3, Dordrecht, telefoon aan huis
01850-36156, telefoon school 01850-42020.

HERHAALDE OPROEP

's-Gravenhage

Gevraagd wegens huwelijk aan de Eben-
Haëzerschool, Hilversumsestraat 8, telef.
070-639636, per 1 aug. a.s.

TWEE ONDERWIJZERS (ESSEN)

voor vast.

Behorend tot de Geref. Gemeenten,
Chr. Geref. Kerken of Ned. Herv. Kerk
(Geref. Bond).

Vakleraessen voor handwerken en gym-
nastiek aanwezig.

Inlichtingen bij en brieven aan de sekretaris,
de heer A. Jorna, Gen. Berenschotlaan 161,
Rijswijk (Z.H.). Telef. 070-985294.

VLAARDINGEN

Het bestuur v.d. Ver. tot het verstr. van school-
onderwijs op reformatorische grondslag vraagt voor
haar JOHANNES CALVIJNSCHOOL m.i.v. 1 aug.
1970 een

ONDERWIJZER (ES)

van beslist geref. beginselen.

Inl. en soll.: hr. L. Vogel, h.d.s., Fazantlaan 2,
Vlaardingen. Tel. 010-346530 (school) en
010-346522 (huis).

Gereformeerde Bijbelstichting

- zet zich in voor de handhaving van de Staten-vertaling in het kerkelijke en openbare leven, in het onderwijs e.d.

- wil zendingsorganisaties van dienst zijn in hun behoefte aan zuivere bijbeluitgaven in vreemde talen.

Anno 1970 bepaald geen overbodige luxe.

Moderne Schriftkritiek en valse oecumene beheersen steeds meer het werk van de algemeen-christelijke bijbelgenootschappen.

De G.B.S. werkt samen met de Trinitarian Bible Society. Dit Engelse bijbelgenootschap op rechtzinnige grondslag heeft een ervaring van 139 jaar en verspreidt de Bijbel en gedeelten daarvan in 80 talen. Het is van groot belang om ook over betrouwbare Bijbels voor gebruik op de zendingsvelden te kunnen beschikken.

Wij danken onze 12.000 donateurs. Door hun steun is nu reeds een klein gedeelte mogelijk geworden van wat wij zouden moeten doen.

Bent u daar nog niet bij? Geef u dan vandaag op.

Bepaal zelf het bedrag, dat u per jaar kunt missen (minimum f 2,50). Schrijf dat aan de Gereformeerde Bijbelstichting, Mauritsweg 60, Dordrecht. Wij laten u dan weten hoe u betalen kunt.

Donateurs krijgen gratis het kwartaalblad Standvastig. Warm aanbevolen door: o.a. Ds. J. Catsburg, Ds. J. P. Verkade, Ds. H. v. Leeuwen, Ds. M. Baan, Ds. J. van Haaren, Ds. D. Slagboom, Ds. J. v.d. Poel, Ds. A. J. Wijnmaalen enz.